

AAA Info udgives af:

**Aktionsgruppen
Arbejdere Akademikere**
Klubhuset – Dortheavej 39
– København NV

aaa@aktionsgruppen.dk
www.aktionsgruppen.dk

Redaktører: Janne Hansen
og Anne Richter
Redaktionsgruppe:
Medlemmer af AAA og
SAA

Søsterorganisation i Århus:
**SAA – Samarbejdet
Arbejdere Akademikere**
v. John Graversgaard
Tlf. 2720 7290
[graversgaard@youseepost.
dk](mailto:graversgaard@youseepost.dk)
c/o 3F Transport Logistik
og Byg
Sommersvej 5 – 8210
Århus V

Forsvar arbejdsmiljøloven!

Af John Graversgaard

**Uddrag af en artikel bragt i Kritisk
Debat, 16.2.2019. Forkortet af
redaktionen/AR**

At gå på arbejde og komme hel-
skindet hjem
både fysisk og
psykisk er en
vigtig rettighed.
Arbejdsmiljø-
loven er under
angreb, og der
er brug for en
mere konse-
kvent indsats
fra fagbevægelse og arbejderpartier.

Arvesølv

Arbejdsmiljøloven er arbejderbe-
vægelsens arvesølv. Den skal be-
skytte den enkelte mod overgreb.
Loven er et produkt af arbejdernes
kampe gennem historien, selv un-
der vedvarende modstand fra ar-
bejdsgiverne. Arbejdsskader hæn-
ger uløseligt sammen med sam-
fundssystemet, og den økonomiske
gevinst ved at undlade forebyggelse
er kortsigtet. Udstødning skyldes i
høj grad arbejdsmiljøet, og er altid
gået mest ud over de, som har det
mest belastende og nedslidende

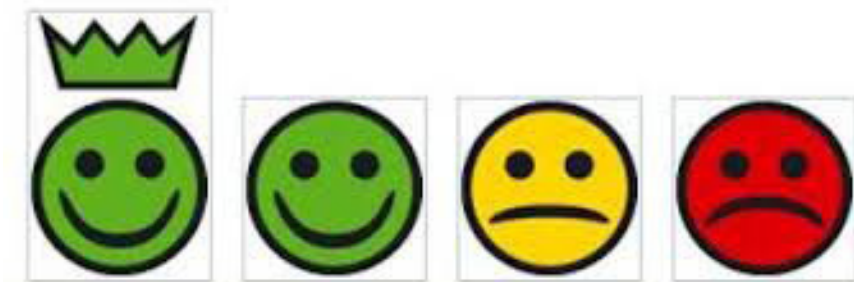
arbejdsmiljø. Derfor er en effektiv
arbejdsmiljølov og et effektivt Ar-
bejdstilsyn nødvendigt.

Nedskæringer og systematisk un-
derbemanding i det offentlige har
medført dårligt arbejdsmiljø i form
af stress og udstødning. Samtidig
er brugen af vikarer, privatisering
og udlicitering steget voldsomt. Det
øger usikkerheden, graden af faglig
organisering falder, og det svækker
fagbevægelsens muligheder for at
påvirke arbejdsmiljøet via sine re-
præsentanter. Hertil kommer øget
brug af udenlandsk arbejdskraft
som udnyttes groft gennem løn-
dumping og social dumping.

Arbejdsgiverne i offensiven

Arbejdsgiveres strategi er opblød-
ning og bagatellisering. Det står
ikke så alvorligt til med arbejdsmil-
jøet, og der er ikke brug for mere
myndighedsregulering. Man kan
klare sig med dialog og samarbejde.

Arbejdsmarkedet er blevet op-
delt i et A, B og C hold, hvor midler-
tidigt ansatte, flygtninge, kontant-
hjælpsmodtagere og udenlandske
arbejdere ligger nederst. Samtidig
bliver rammerne for den enkeltes
arbejdsliv mere usikre gennem libe-
ralisering og udlicitering. Balancen

tippes til arbejdsgivernes fordel, og arbejdstagerne svækkes når det gælder lokale forhandlinger om arbejdsvilkår og arbejdsmiljø.

Derfor skal der ikke slækkes på brugen af arbejdsmiljølovens bestemmelser. Tværtimod er der brug for at loven bliver styrket.

Ekspertudvalget og et amputeret Arbejdstilsyn

Regeringens og Socialdemokraternes Plan 2010 om at reducere arbejdsmiljøproblemerne er mislykket. Beskæftigelsesminister Troels Lund Poulsen erkendte i starten af 2017, at arbejdsmiljøet på de danske arbejdspladser ikke var forbedret. Andelen af fysisk og psykisk overbelastede steg for tredje år i træk.

Frem for at opruste arbejdsmiljøindsatsen valgte den borgerlige beskæftigelsesminister at nedsætte et ekspertudvalg, der skulle komme med anbefalinger til en ny og forbedret indsats. En syltekrukke, men også med mulighed for at imødekomme arbejdsgivernes ønsker uden det var alt for åbenlyst.

I stedet for at se på at styrke Arbejdsmiljøloven, kom det mest til at handle om Arbejdstilsynet. Meget bekvemt, og ekspertrapporten indeholder da også klare forringelser. Udvalget mener, at Arbejdstilsynet skal tilbyde mere vejledning, og ikke alene fokusere på påbud. Man lægger pres

på Arbejdstilsynet om ikke at reagere på overtrædelser, hvis bare arbejdsgiveren udtrykker vilje til at løse problemet. Det er fagforenkinsfolkene åbenbart gået med til uden det står klart, hvad de har fået til gengæld.

Således har man ikke inddraget en ny undersøgelse, bestilt af Arbejdstilsynet, om hvilke indsatser der virker. Professor og arbejdsmediciner Johan Hvid Andersen udtaler i den anledning: "Ekspertudvalget har ikke brugt vores nye viden om, hvad der virker. Hvis vi for alvor skal nedbringe ulykestallet, skal vi skærpe og forbedre arbejdsmiljølovgivningen og tilsynsindsatserne. Ekspertudvalget fremhæver rådgivning og dialog, men der skal lovgivning og tilsyn til, hvis vi vil forhindre arbejdsulykkerne."

Mindre påbud og mindre Arbejdstilsyn

Hvis Arbejdstilsynet ikke afgiver påbud ved risiko for de ansattes sikkerhed og sundhed, må det anbefales at klage over den manglende reaktion. Når der er risiko bør hovedreglen være, at arbejdsgiveren forpligtes til at handle.

Man er også løbet fra løfterne fra Velfærdsforliget fra 2006.

Siden er der sket et drastisk fald i antallet af påbud og virksomhedsbesøg. Fra 2008 – 2018 er der sket en halvering af begge dele, og i forhold til 2007 mangler i dag en tredjedel af Arbejdstilsynets ressourcer.

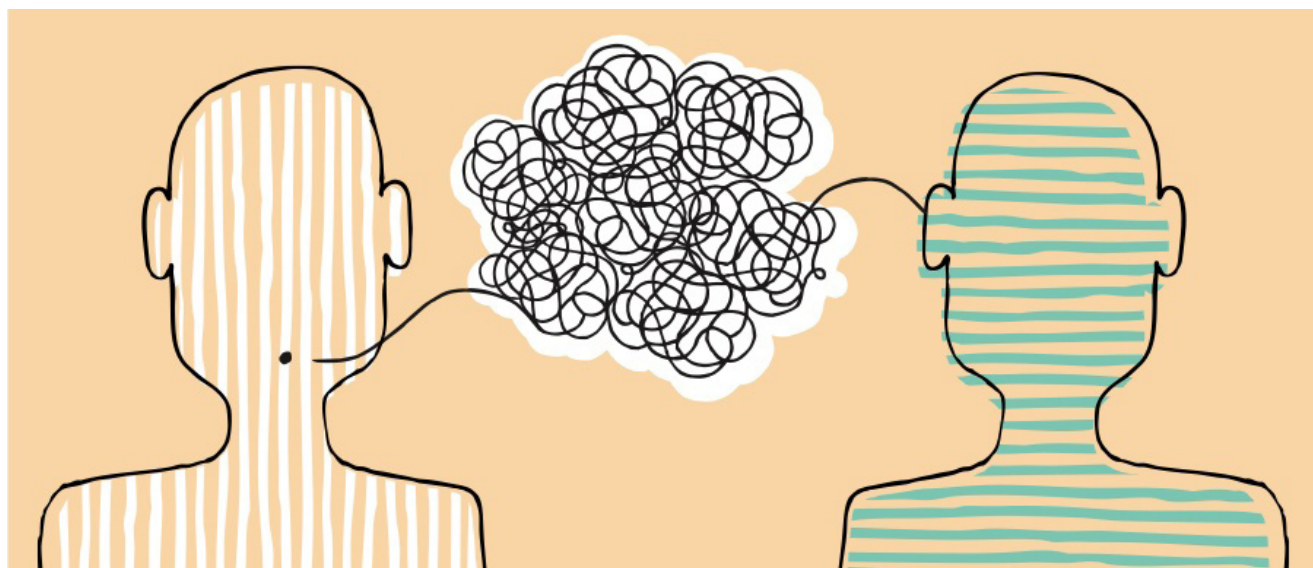
Den nye socialdemokratiske regering må sammen med støttepartierne og fagbevægelsen sikre kontante forbedringer på arbejdsmiljøområdet. Dels ved at styrke Arbejdsmiljøloven, blandt andet omkring psykisk arbejdsmiljø, samt via flere ressourcer til arbejdsmiljørepræsentanter og organisation. Og dels ved hjælp af flere bevillinger til Arbejdstilsynet, så der både er ordentlige ressourcer til tilsyn og kontrol, og til genopretning af Arbejdstilsynet som vidensinstitution.

Bedre rettigheder

Der mangler bedre rettigheder til arbejdsmiljørepræsentanter og en stærkere arbejdsmiljøorganisation. Når man vil lægge mere vægt på at problemerne skal løses lokalt, skal folk klædes bedre på. Forskning og erfaring viser, at stressproblemer, nedslidning og arbejdsbetinget sygefravær ikke kan løses gennem arbejdsgivernes gode vilje. Hensigtserklæringer gør det ikke, og de mest belastede svigtes med denne gang på stedet

Sproget som politisk kampplads

Den politiske retorik kridter banen op for, hvad befolkningen betragter som legitime nedskæringer og "reformer"

Af Hans Brinkmann

- Sproget er en politisk kampplads. Den politiske retorik er med til at definere det politiske handlerum, og hvad der er legitimt at gøre politisk, når det handler om reformer og nedskæringer, siger Sarah Schoop, cand. scient.pol.

Derfor kastede hun sig i sit speciale over, hvordan politikernes omtale af gruppen af kontanthjælpsmodtagere har ændret sig.

Hun satte sig for at registrere alle udsagn fra folketingspolitikere i landsdækkende aviser om kontanthjælpsmodtagere i 2005 og i 2013.

- Jeg har undersøgt politikernes omtale af kontanthjælpsmodtagere, fordi den måde de omtales på spiller en stor rolle i forhold til, hvem der betragtes

som værdige til at få offentlig hjælp, siger hun.

I debatten om kontanthjælpsmodtagerne går skellet mellem dem, som anses for værdigt eller uværdigt trængende til at modtage hjælp.

- Politikerne bruger ikke nødvendigvis de ord, men grundlæggende er der to menneskesyn på spil: fremstillingen af kontanthjælpsmodtagere som værdigt trængende fordi de ikke har mulighed for at arbejde. Det retfærdiggør en høj ydelse. Modsat ses de også fremstillet som uværdigt trængende, som nogle der ikke er villige til at arbejde, siger Sarah Schoop.

Så politikernes fortælling i 2005 tegnede to billeder. En fløj som talte om kontanthjælpen som en marginaliserende fattigdomsydelse, der presser folk fra hus og hjem. Den anden fløj talte om "at det skal kunne betale sig at arbejde," som har været bl.a. Venstres omkvæd i mange år.

- Sådan var retorikken i 2005. På det tidspunkt var det godt halvdelen af gangene en politiker udtalte sig, at de omtalte kontanthjælpsmodtagere som værdigt trængende. Dengang sås kontanthjælpsmodtagere typisk som marginaliserede med psykiske og fysiske udfordringer. Og man anså, at selve det at være på lav ydelse var marginaliserende. Et ord som "fattigdomsydelse" går igen i debatten. Samtidig konkurrerer det billede med højrefløjens fortælling, siger Sarah Schoop.

Retorikken skrider

Men så vipper det over, og der sker et markant skift i 2013. Nu omtales kontanthjælpsmodtagere som uværdigt trængende i næsten halvfjerds procent af udtalelserne. Hvor det i 2005 "kun" var knap halvdelen af politikerudtalelserne.

Sarah Schoops kortlægning vi-

ser, at skredet sker hos S, SF og R. I 2013 er de tre partier i regering sammen.

- Det er S, SF og Radikale, der er med til at få debatten til at vippe. De går kort sagt fra at fremstille kontanthjælpsmodtagerne som værdigt trængende til uværdigt trængende. Det er ikke kun sprogligt, de ændrer deres politik. I 2005 var de kritiske over for det gamle kontanthjælpsloft. I 2013 indfører de med kontanthjælpsreformen selv en lav ydelse til unge under 30. Så nu er det, der i 2005 var en "fattigdomsydelse," pludselig blevet en "uddannelseshjælp". Socialdemokratiet, SF og Radikale begynder at tale om, at en lav ydelse pludselig skaber incitament til at uddanne sig og ikke længere som marginaliserende, siger hun.

- I 2013 er det overvejende billede, at "det skal kunne betale sig at arbejde". Men højrefløjen skærper også retorikken, og oven i kommer forestillingen om de amoralske kontanthjælpsmodtagere. Det er hele debatten om "dovne Robert", som har sat sig i hovedet på folk, siger Sarah Schoop.

- Den daværende regering laver et sprogligt og politisk skift. Og de forsøger at legitimere politikken med sproglige ændringer. Det er svært at sige, hvor bevidst det foregår. Men selvfølgelig ved politikerne, at sproget betyder noget, og med professionaliseringen af den politiske kommunikation og brug af rådgivere, så kan man godt forestille sig, at de er meget bevidste om sprogbrugens betydning. Nogen fandt på at tale om "fattigdomsydelse" i 2005, og nogen må have fundet på at kalde det "uddannelseshjælp" i 2013, siden det dukker så tit op i debatten, siger hun.

Enkeltsager kan bane vej

Sarah Schoop peger også på, at enkeltsager og eksempler, som får stor presseomtale kan komme til at spille en stor rolle både i den offentlige debat og politisk.

- Historien om "dovne Robert" er et eksempel på, at et enkelttilfælde kan blive en løftestang for at få en politik igennem. Selvom man på den måde kommer til at føre politik ud fra undtagelsen og ikke reglen. Man kan altid finde nogen, der snyder. Men ligger retfærdigheden så i at straffe dem, samtidig med at man også rammer resten af kontanthjælpsmodtagerne, med de omkostninger det har, spørger hun.

- Hvad kan man stille op?

- Det handler om at få modbillede ind i debatten. "Dovne Robert" viser hvor stærke enkeltsager kan være. Så man skal have rigtige mennesker af kød og blod frem, og vise hvordan sænkede ydelser, strammere krav og mistillid rammer. Der skal ikke kun tal og statistik til men rigtige mennesker. Men det er op ad bakke, fordi det er de stærke billeder, der hersker. Det er enkelt at sige, at "det skal betale sig at arbejde," siger hun.

- Ligesom det er enkelt at sige, at dem der kan arbejde, skal arbejde – og hvem kan være uenige i det? Man siger noget, alle kan være enige i. Men hvis man så udvider "dem", til også at gælde f.eks. syge, der kan komme i "sengepraktik", så indskrænker man samtidig gruppen af værdigt trængende. Det er det greb, der bliver brugt hele tiden, det er det, vi ser på vidt forskellige politikområder, siger Sarah Schoop.

- Sproget er ikke neutralt, i alle ord og begreber ligger der bestemte værdier eller ideologi. Derfor er det vigtigt, at befolkningen bliver bevidst om, at sproget altid bærer

en ideologi og et menneskesyn. Vi skal overveje, hvad alternativet kunne være, når politikerne taler, som de gør. Mange af os kender ikke en kontanthjælpsmodtager, og den måde de omtales på, påvirker os. Måske begynder vi at købe ind på retorikken, og tænker: De er nok også lidt dovne. Vi ser det samme på udlændingeområdet, hvor retorikken har hjulpet en stram udlændingepolitik på vej, siger hun.

Modreaktioner

At retorikken også påvirker de mennesker, som selv rammes af den, er Sarah Schoop ikke i tvivl om.

- For eksempel er arbejdsløse nogle af de mest stressede mennesker i Danmark. Spørgsmålet er om vi har skabt et system og en retorik, som bryder mennesker ned, siger hun.

Men hun peger også på, at den politiske retorik og de reformer, som den har banet vej for, har skabt folkelig modstand.

- Næstehjælperne er et godt eksempel på, at der findes en folkelig modstand mod den måde, der bliver talt om fx kontanthjælpsmodtagere på, siger Sarah Schoop.

Næstehjælperne opstod som en gruppe på Facebook, og er både en protestbevægelse og et praktisk netværk for reformramte. I dag er mere end 22.000 medlemmer af den lukkede gruppe på Facebook, og Næstehjælperne har lokale grupper flere steder i landet.

Efterlysning af Aktionsgruppens historiske pjecer!

Vi har nu skannet over 50 AAA's pjecer – "Ny arbejdsmiljølov – for hvem?", "Malerrapporten", o.s.v. – så de bliver tilgængelige på vores hjemmeside.

Men vi mangler nogle:

- Vognmaleren – en pjece om organiske opløsningsmidler
- Håndbog om kemiske stoffer
- Kontrol med EDB på arbejdspladsen
- En hvid pjece om en 28. april begivenhed

Hvis du har en af disse pjecer, så send den venligt til:
Thora Brendstrup, Provstestræde 2, 4000 Roskilde

Bliv medlem

Har du lyst til at blive medlem af Aktionsgruppen?

Vi arrangerer møder om aktuelle arbejdsmiljøemner, laver pjecer og hjemmeside-information, samarbejder med aktivister i andre lande m.v.

Her har du mulighed for at mødes med mange forskellige arbejdsmiljøfolk.

Du melder dig ind via:

www.aktionsgruppen.dk/meld